

Posudek vedoucího diplomové práce

Vývoj deliktu stlačování marží ve srovnání s vývojem podobných typů zneužití dominantního postavení v soutěžním právu EU

Diplomant: Matěj Řepka

Vedoucí: doc. JUDr. Václav Šmejkal, Ph.D.

Základní charakteristika práce:

Diplomová práce je věnována jednomu z projevů zneužití dominantního postavení, který se stal frekventovaným až v důsledku liberalizace síťových odvětví, a proto také jeho pojetí v soutěžním právu EU prošlo v posledních letech zajímavým vývojem. Diplomant toto téma nahlíží jak prizmatem jeho právně-ekonomického vymezení, tak i pohledem na historická soutěžní rozhodnutí 70. a 80. let 20. století. Těžištěm jeho analýzy je však aktuální vývoj judikatury SDEU a jeho srovnání s přístupem Nejvyššího soudu USA. Cílem práce tedy bylo zmapovat přístup soutěžního práva k tomuto relativně novému deliktu jak z vývojového, tak i komparativního hlediska.

Práce je členěna do čtyř hlavních kapitol, Úvodu a Závěru, celkem má 65 stran vlastního textu. Je vybavena standardním přehledem zkratk, užitých pramenů, abstraktem v českém a anglickém jazyce a samozřejmě poznámkovým aparátem (172 odkazů pod čarou). Z formálního hlediska je zpracována v požadovaném rozsahu, v jasném členění textu, čistě a úhledně bez rušivých gramatických nebo ortografických chyb. Po této stránce diplomová práce odpovídá požadavkům kladeným na závěrečné práce magisterského studia na PF UK.

Hlavní přednosti práce:

Téma práce je velice aktuální a svou novostí rovněž složité, neboť vyžaduje sledování nejnovější rozhodovací praxe a nejnovějších výstupů odborné komentářové literatury. Současně toto téma svým úzkým konkrétním zaměřením nutilo autora jít do hlubšího rozboru stanovisek doktríny i judikatury, tj. necharakterizovat zkoumaný delikt povrchně, ale naopak „pitvat“ jednotlivé jeho náležitosti a podmínky. Diplomant se s těmito úskalími úspěšně vyrovnal: nastudoval vše podstatné z existující judikatury, seznámil se s hlavními sekundárními prameny na zkoumané téma a dokázal velmi srozumitelným způsobem podat vysvětlení toho, co to je stlačování marží a jak k němu přistupovaly a aktuálně přistupují soutěžní orgány, resp. soudy v EU a v USA. Znamená to, že diplomant naplnil záměr práce a výsledkem jeho snažení je velmi ucelená a v poměru k rozsahu i úplná zpráva o proti-soutěžním deliktu stlačování marží.

Za podstatný klad práce považují jasnost její struktury a také jasnost autorova vyjadřování. Rozčlenění tématu do 4 odlišně zaměřených kapitol (obecná charakteristika – historický přehled – analýza aktuálního přístupu Komise a SDEU – srovnání přístupu EU a USA) je přehledné a čtenáře dobře vede zvoleným směrem analýzy, i když – a to je samozřejmě z hlediska strukturování výkladu k diskusi – jsou nejprve stručně představena hlavní rozhodnutí, a až po té proveden jejich hlubší rozbor, ovšem již dle jiných, průřezových hledisek. Velkým přínosem pro zachování snadné orientace

ve výkladu jsou pak dílčí závěry zařazené na konec každé z těchto kapitol. V nich je opět jasně a srozumitelně shrnuto, co podstatného si má čtenář z dosud provedené analýzy odnést.

Za mimořádně zdařilou považuji zejména srovnávací kapitolu věnovanou přístupům antitrustu EU a USA. Zde diplomant dokázal propojit doktrinní východiska se stanovisky soudních orgánů a velmi zdařile zachytit podstatné rozdíly mezi nimi. Poměrně stručně a jasně vystihl podstatu i základní rysy obou přístupů a v závěru vhodně shrnul jejich rozdíly.

Nedostatky práce:

Diplomové práci by - zejména pokud by chtěl analýzu v ní provedenou diplomant dále rozpracovat či publikovat – prospělo uvedení více konkrétních údajů. Ačkoli jsou jednotlivé případy a soudní rozhodnutí podány srozumitelně a čtivě, jde vždy o podání poměrně obecné, jakoby bez ukotvení v čase, prostoru, konkrétních číslech (což je v pojednání o cenových praktikách zejména nápadné). Je zřejmé, že v prostoru vymezeném pro diplomovou práci by naplnění tohoto požadavku mohlo vést k jejímu neúměrnému prodloužení, nicméně čtenář zůstává ochuzen o představu jaké ceny ten či onen podnik vlastně účtoval, jak velký byl onen nedostatečný rozdíl mezi nimi, v jakém časovém období, tj. i jak dlouho, k němu docházelo apod. Ačkoli uvedení těchto údajů by nic neměnilo na závěrech práce, prospělo by jejímu vnímání jakožto odborného textu představujícího komplexním způsobem danou problematiku.

Práce obsahuje některé nepatrné jazykové neobratnosti, jako např. hned v odkazu č. 2 je zmínka o rozhodování ÚOHS o žalobě podané spol. Vodafone proti spol. Telefónica, ačkoli je zřejmé, že před ÚOHS mohlo jít maximálně o stížnost. Za zvláštní je možné považovat i vytrvalé užívání malého písmene na počátku odkazů pod čarou, ačkoli jde o úplné věty zakončené náležitou interpunkcí.

V souhrnu však nejde o podstatné nedostatky práce, které by snižovaly její kvality uvedené výše.

Celkové hodnocení: Práci považuji za velmi zdařilou, doporučuji jí k obhajobě a navrhuji ji hodnotit stupněm výborně.

Otázka – výzva k zamyšlení: Ačkoli závěry práce, zejména v části srovnávající přístupy SDEU a NS USA, vyznívají spíše kriticky vůči evropskému přístupu, nevystihuje tento přístup přeci jenom lépe podstatu negativního dopadu této praktiky na soutěž? Není to skutečně právě nedostatečný rozdíl mezi malo- a velko-obchodní cenou, který vyhání stejně efektivní konkurenty z trhu a nikoli fakt, že jedna z cen je stanovena příliš vysoko nebo nízko? Navíc, oč méně arbitrární je výrok soudu o tom, že velko-obchodní cena je monopolně vysoká, resp. malo-obchodní cena je predátorsky nízká, než výrok jiného soudu, že do jejich rozpětí se nemůže životaschopný konkurent rozumně vejít? Je tedy určitý tržní realismus až optimismus NS USA vhodnější, než určitá, dílem možná až dogmatická, přísnost SDEU?

V Praze, dne 8. 12. 2016

Václav Šmejkal, v.r.